

Hanna Bota, redactor la revista *Viața Românească*, doctor în antropologie culturală la Universitatea de Vest din Timișoara, este licențiată în teologie și în filologie, absolventă a unui master în etnologie la Universitatea din București.

Volume de proză: *Tabla de șah* (2006), *Maria din Magdala* (2007, traducere în italiană: *Maria di Magdala*, 2010, Ravenna, Italia), *Cronicile memoriei* (2010), *Ultimul canibal. Jurnal de antropolog* (2011, ed. a II-a: 2015), *Dansând pe Gange* (2013), *Când în fiecare zi e joi*, roman distopic (Ediția I: 2016. Carte tradusă în limba maghiară de Forró Eszter și publicată sub titlul *Ha minden nap csütörtök* la Editura Pont din Budapesta în 2025, având o prefață de Szávai Géza), *Trei femei, cu mine, patru* (2023, Premiul revistei *Apostrof*, Premiul pentru Proză al Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor, 2024; nominalizată la Premiul pentru Proză al Uniunii Scriitorilor pe anul 2023), *Să spui sau să nu spui* (2024, roman nominalizat la Premiul pentru Proză al Uniunii Scriitorilor).

Volume de poezie: *Candidați pentru ploaia târzie* (1994), *Dincolo de sine* (1997), *Ultimele poeme închipuite ale lui V.V. în transcriere imaginară de...* (2003), *Elogiul pietrei* (2004), *Jurnalul unui nabi* (2007), *Don't play with the snakes* (selecție de poezii traduse în engleză, volum lansat la Calcutta, India, 2008), *Poeme pentru Yerutonga* (2010), *Omul și piatra*, antologie (2013), *Poeme hindice* (2013), *Imperfecțiunea perfectă, poeme în dialog cu sculptura lui Peter Jecza* (2018, Premiul pentru Poezie al Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor; volum tradus și editat în limba turcă: *Kusursuz kusur*, Istanbul, 2019), 33+3. *Poemele copilăriei* (2020, nominalizat la Premiul pentru Poezie al Uniunii Scriitorilor), *De-a timpul* (2024), *Mina – noi, toate* (2025). Apare în antologii traduse în engleză, franceză, maghiară, slovacă, slovenă, cehă, turcă, spaniolă, coreeană.

HANNA BOTA

Când în fiecare zi e joi

roman

ediția a II-a,
revăzută și adăugită

Cluj-Napoca

2026

Când a închis, s-a întors spre Patricia, cerându-și scuze pentru deranjul sonor. Of, Doamne, trece viața și n-am apucat să fiu fericită, se plânse ea. Cu ce probleme am, nu se lipește fericirea de mine, acum mi-a crescut și colesterolul, a trebuit să scot din dietă brânzeturile grase, să reduc înghețata și alte bunătăți care-mi plac mult de tot, chiar nu știu cum o să trăiesc fără ele. Patricia zâmbi înțelegătoare... Zâmbiți, sigur, tinerețea n-are probleme, o să vedeți la bătrânețe, dar mai e mult, vi se vede fericirea de departe, acum n-aveți probleme, nu știți ce e aia. Uite, e de-abia luni și nu-mi văd capul. Nu-mi plac zilele de luni, comenta doamna, nimănui nu-i plac. Da, nu, eu n-am probleme, ridică Patricia din umeri, n-am avut niciodată, nici nu știu ce e aia... iar mie îmi plac zilele de luni, zâmbi Patricia, gândindu-se la acea dimineață de luni în care află că un om a murit, pentru ca ea (și alți câțiva) să trăiască. S-a ridicat alene de pe bancă... tare trebuia să ajungă la toaletă, nu mai putea amâna...

Cuprins

Când în fiecare zi e joi | 5

Când joi devine luni

(O poveste în loc de postfață) | 199

Colecția
ȘCOALA ARDELEANĂ DE PROZĂ

© Editura Școala Ardeleană, 2026
Str. Mecanicilor nr. 48, Cluj-Napoca, România
Redacția: tel.: +40.364.117.252; +40.728.084.801
e-mail: office@scoalaardeleanacluj.ro
redactie@scoalaardeleanacluj.ro
Difuzare: tel./fax: +40.364.117.246; +40.728.084.803
e-mail: difuzare@scoalaardeleanacluj.ro
esadifuzare@gmail.com
www.scoalaardeleanacluj.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOTA, HANNA

Când în fiecare zi e joi : roman / Hanna Bota. -
Ed. a 2-a, rev. și adăug. - Cluj-Napoca :
Editura Școala Ardeleană, 2026
ISBN 978-630-314-294-4

821.135.1

Editor: Vasile George Dâncu
Redactor-șef: Alina Hucai
Redactor: Sandra Cibicenco
Copertă & paginare: Paul Burcia

... într-o joi

Mă cheamă Daria. Am murit într-o joi.

Nu o spun cu părere de rău, iar joile mi s-au părut întotdeauna cele mai frumoase zile. Erau ca ieșite în afara calendarului. Toate zilele par să aibă o etichetă, ceva ce le definește ca să fie așa cum sunt și nu altfel, pe când joia scapă onomasticii, poate asta e eticheta ei, lipsa etichetării. Îmi place să judec lucrurile mai mult prin ceea ce *nu sunt*, decât prin ceea ce sunt. Întrucât atunci când judeci un lucru formulând ceea ce este, de fapt îndepărtezi acel lucru de realitatea lui, pentru că niciodată nu poți judeca și – mai ales – nu poți exprima realitatea exactă, ea scapă formulărilor fixe. Imediat ce ai spus despre ceva că e așa sau pe dincolo, te-ai și trezit inexact în afirmații, ai limitat obiectul, evenimentul descris, l-ai mutilat. Mie mi-e destul de greu să exprim în cuvinte ceea ce trăiesc înăuntru, o să înțelegi de ce. Sunt bolnavă, o boală care nu se va vindeca niciodată, nici unul din Gașca noastră nu se va vindeca vreodată. Avem un mod diferit de a percepe

Viata, pentru că suntem tot timpul de mână cu Moartea. Două personaje trăgând egal de noi, care pe care. O să vă explic ca să înțelegeți. Dar dacă nu înțelegeți, nici asta nu e grav, nu ai cum să înțelegi un concept până nu experimentezi nimic din acel concept. Cum să înțelegi o suferință ca a mea, ca a noastră, fără ca o celulă de-a ta, fără ca un neuron de-al tău să fi simțit ce simțim noi cu toate celulele, fără să gândești o clipă ceea ce noi gândim, conștient sau inconștient, *tot timpul*.

Am murit, iar ceea ce vă voi povesti nu e o informație de dincolo de moarte, nu, ci e o poveste de dinainte, de când vie fiind, dar foarte aproape de moarte, nu calendaristic în primul rând, ci ca trăire interioară – căci v-am spus doar că mă ține Moartea de mână de ani de zile, ca pe toți ai noștri –, am hotărât să scriu *Jurnalul*. (Cred că mă repet uneori, de-a lungul întregului scris mă voi repeta adesea, mi se întâmplă și când vorbesc, mi se întâmplă să repovestesc aceleași chestii, poate am devenit mai uitucă sau, poate, mi se pare că nu am spus destul de apăsător vreun lucru și atunci reiau subiectul). Așa, scriu *Jurnalul*, dar apoi ce voi face cu el? Habar nu am acum, dar va rămâne el cuiva... trebuie să vină un moment când voi ști cu siguranță cui să i-l las. Scriu pentru că sunt convinsă că, trecând prin filtrul *Jurnalului* tot ce îmi amintesc și cred c-ar merita notat, vă va ajuta să înțelegeți mai bine trăirea mea, trăirea noastră, care, în sens vital, ar putea fi numită o *existență tragică*; pentru noi, nu contează expresia, trăirea noastră e pur și simplu a noastră, cu sau fără a i se pune un epitet în cârcă.

Oamenilor nu prea le place să li se vorbească despre suferință. De-aceea eu nu vorbesc deloc despre suferința mea, doar scriu. Cine n-are chef de citit *Jurnalul* meu, e liber să-l închidă. Știu că suferă toată lumea în fel și chip, de aceea oamenii preferă să asculte povești cu final fericit. Așa că nu vreau să spun decât că plecarea – adică moartea – e un *final* care poate fi *fericit* uneori. E mai tragică viața decât moartea. Iar faptul că, în cazul meu, s-a săvârșit într-o joi, poate însemna, pentru mine, chiar un bonus. Tot omul știe că luni nici iarba nu crește, uram diminețile de luni după ce nopțile de duminică le petreceam, dacă nu în distracții prelungite, atunci măcar în nesomn, adesea urmate de mahmureală – musai să ai și dintr-astea în starea noastră – iar luni, activitățile încep la opt fix dimineața, cu gura amară și capul învârtindu-se nefericit. Luni mai are și o doză de nonsens: adică te lovești de gândul că *nu merită nimic*, că totul e o învârteală care te scoate în același capăt derizoriu, dar acum nu vreau să deprim pe nimeni, mai este timp. Trec de luni; marți e ziua care promite reușite ca un început de săptămână efectiv, iar în cazul nostru chiar că nu contabilizez reușite – dacă mă raportează la definițiile clasice ale reușitei. Căci după astfel de definiții, noi suntem rebuturi, suntem doar o *sumă de cheltuieli* împovăraătoare pentru sistemul de sănătate; de produs nu producem nimic. Selecția naturală, dacă ar fi fost numai ea, de mult ne-ar fi anihilat. Miercuri, oamenii sunt prea preocupați de reușitele lor egoiste ca să apuce să trăiască; vineri e capătul, promisiunea unui sfârșit năbădăios sau de coșmar – care, cum a reușit

să se regăsească; sâmbătă și duminică – zile de viață trăite cu nesațul de a mai fi apucat un capăt de săptămână, seamănă cu un premiu așteptat. Sigur, tot ce am descris e dintr-un punct de vedere subiectiv, cum altfel? Dar Joi? Joi e ca o pauză, e ca o pierdere de tine când nu trebuie să fii nici așa, nici altfel. E un stop-cadru care păstrează timpul într-o formă plată – fără să cobori, fără să urci. Un *etern Acum*. Măcar un pic! După o vreme, am hotărât ca toate zilele mele să fie Joi, să fie Acum. Trăiam un veșnic joi, așa că nu știu în ce zi am murit, deși în ordinea oamenilor putea fi cu adevărat o zi de joi, așa să fi rămas scris în calendar – acum e ceață de tot cu afirmațiile astea –, dar pentru mine orice zi ar fi fost joi. Că doar nu era să mai am nesăbuiința să număr zilele când număram doar clipe, clipe lungi cât săptămânile, învățată să trăiesc într-un *veșnic prezent*.

joi, 7 octombrie

Când durerea e foarte puternică, te poate lua cu amețeală. Eu, dacă o pățesc, m-am învățat să nu mă lupt cu ea, că-i tot degeaba, ea pleacă sau stă cum vrea ea, nu prea ajută medicamentele. Așa că nu mă lupt deloc, ci o păcălesc: plonjez în ea cu toată forța. Așa era și-n ziua despre care vreau să povestesc. Durea tare, iar eu apucasem să mă împac cu ea, apucasem să mă știu fericită; plângea Codru lângă mine (Codru e tata, îl cheamă Codrescu, dar de ani de zile nu-i mai spun *tata*, ci îl alint cu jumătate de nume, așa au apucat să-i spună apoi toți

ai noștri), îi pornise o lacrimă din ochiul stâng, apoi, nu știu cum, eu am intrat într-o adâncitură a timpului ca într-un buzunar cald când afară pișcă frigul. Mi-am revăzut o parte din viață, am retrăit copilăria încă de mai înainte decât mi-o aminteam cu mintea, eram alintată și zburdalnică, dar la 12 ani, atunci când mi s-a descoperit boala, am poruncit oprirea timpului. Pentru că nu voiam să mă revăd în momentul acelei prăbușiri de lume descoperite în ochii părinților, ai mamei la început, apoi ai lui Codru – lume albastră-albastră, cutremurată ca în imaginile unui Abruzzo sfârtecat. M-am reîntors, fără vreun efort de alegere, la anii dintâi. O fetiță care râde fără pauză (și acum întâmpin tot ce vine cu o doză de răs, unora li se pare cinic, dar eu am trecut și de etapa cu sarcasm-cinismul): râdeam în înserarea aceea a bucurie nestăvilită, ningeam cu fulgi mari și aveam un brad de Crăciun, cam anemic el, cu crengi rare și subțiri, dar pe mine mă interesa cățelușul pe care îl înfiasem fără știrea părinților și îl înfășurasem în hainele de serviciu ale tatei, le va găsi el după ce trec zilele de sărbătoare, pline cu păr și caca de câine. Ghemul de blană scâncea în culcușul făcut pe furiș sub gardul de tufe dinspre Alina, prietena mea din blocul vecin. Nici cadourile nu mă interesau, furam bunătați – sarmale, cârnați afumați, prăjiturile făcute de bunica și le duceam câinelui, apoi, într-o noapte cu ger mare, a dispărut. Ce prostuț de câine, să plece când era frigul mai mare. Oare ce-a zis tata când și-a găsit hainele? Nu țin minte, selecția asta de trăiri e foarte ciudată. Momente pe care le uitasem de mult reveneau dilatate și atât de reale, încât

aveam senzația că, retrăindu-le, pot să aleg din nou, pot să fac altfel decât făcusem și să dau alt curs vieții mele, vieții noastre. Uite, aș fi putut să urc etajele cu câinele în brațe, să-l duc în casă, ca un cadou de Crăciun, și el să nu mai plece. Am fi locuit împreună ani de zile. Nu trebuie decât să mă întorc la acel moment și să-i dau o altă direcție.

joi, 17 octombrie

Nu mă dumiream. Câte vieți se îngheșuie într-o viață? Parcă întorcându-mă într-a mea, era atât de sigur că aș fi putut alege altfel, că, de fapt, alegeam din nou, dar o alegeam tot așa cum era. Nu-mi vizualizam viața ca pe o peliculă – cum îmi spuneau alții că și-o văd înaintea morții, cum am citit –, ci alegeam cu toată puterea voinței, alegeam ce era deja trăit, pentru că nu voiam altă viață; doar că acum trăiam și ce trăiau cei de alături, implicați în viața mea, uite, simțeam ce simțea cățelul când îl țineam în brațe hrănindu-l cu prăjituri, parcă eu mă hrăneam pe mine. Și Alina eram tot eu. Retrăiam asta că voiam eu sau nu putea fi altfel? Era o predestinare? O păcăleală a posibilității de a alege? Doar senzația că tu controlezi? Cine hotărăște acest control? Cum se ajunge la viețile paralele despre care se vorbește? Dar n-are rost să pun marile întrebări, că răspunsurile oricum vin la vremea lor, nu când tragi de ele.

Și-aceeași viață mi se așeza în leagănul realității, alegerea mea validând-o iar și iar.

joi, 21 octombrie

Da, ruptura ce s-a instalat în viața mea – oare nu pot sau nu vreau să fie altfel? Sunt eu, fetița de 12 ani, în ultimul trimestru al clasei a șasea. Așteptam vacanța de vară. Tata – lucrător la Combinatul din Reșița – a promis că va merge după concediu în Germania și va lucra să facă niște bani, vrea să-și cumpere o mașină „Dacia”, ca a unchiului, important e că-mi va aduce niște patine cu rotile; doar patinele astea îmi stau în cap, nu mai am stare seara când mă culc, mă văd trecând pe aleile orașului meu, călare pe roți, iute ca vântul, cu ochii altora privind în urmă-mi admirativ, doar mama să nu vadă ce repede merg, că mi-ar interzice avântul. Și tusea asta ce mă îneacă, nu mă lasă să-mi duc visul spre locul acela frumos în care mă desprind și trec într-un fără-de-timp roz și galben, atât de familiar, fără să știu totuși ce este, dar acum transpirația ce mă umple e ca și cum ai arunca apă pe mine cu o cană.

Mă trezește mama spunând că am febră, aiurez, și-mi dă niște medicamente amare, am mai luat dintre-astea, le zdrobește și le face praf într-o lingură ca să le înghit cu apă.

Spitalul, ce caut eu la spital? Așa arată paturile înăuntru? Din fier, cu vopseaua scorjotă? Sunt urâte. Nu le-am mai văzut niciodată; când a murit bunica, am văzut-o doar după ce au adus-o acasă, nu m-au lăsat să merg la spital; îmi închipuiam spitalul cu paturi drăguțe ca la grădiniță, cu tot felul de desene și paturi colorate.

Acum zice mama c-aș avea o răceală foarte mare, nu, nu am fost la ștrand, nici nu cred că s-a deschis. Bine, poate s-a deschis, dar n-am fost, nu mint, n-am fost nici cu bicicleta Alinei, nu, nici cu rolele lui Traian, nu știu cum am răcit. Acelea se cheamă perfuzii – spuse mama când am vrut să trag de firele din mână. Și, Doamne, ce sete îmi este!

Gâtul și ochii îmi ard și acum sunt într-alt pat; aici, vopseaua s-a dus doar de pe o porțiune cât să te ții cu palma. Prosopul meu cu un Pikachu mare și galben e făcut sul sub mâna mea și e pătat cu sânge. Întorc capul spre geam, lângă mine e una dintre păpușile Barbie, primită anul trecut de ziua mea, Doamne, o să creadă oamenii că încă mă joc cu păpuși, deși împreună cu Alina doar le desenăm modele noi de rochii; cum mă face de rușine mama, pentru că nu înțelege, oh, desenele mele... Mama doarme șezând pe un scaun, cu capul rostogolit la picioarele mele. O strig, dar degeaba, nu aude, însă nici eu nu-mi aud glasul, poate că strig doar în minte.

Groznic, ce sete mare poate să-mi fie. Este o chiu-vetă puțin mai la stânga, o să mă ridic să beau apă. Am niște ace cu cabluri mici de plastic lipite de antebraț cu leucoplast, mă ridic cu grijă, când, aproape deja de robinetul cu apă, simt că se învârte camera și patul se ridică deasupra capului, iar lumea se scufundă într-un hău adânc. Mă prinde în brațe mama, apare și tata, ce bine, sunt amândoi lângă mine, poate să se ducă lumea învârtindu-se unde-o vrea; dar tot mi-e sete, le strig cât mi-este de sete, însă ei nu aud, strig mai tare, urlu

de ciudă, ei n-aud, or fi surzit; îngrozitor, părinții mei nu mai aud ce spun eu, unica lor fiică! Poate trăim în lumi diferite, prea ciudat e tot ce se întâmplă cu mine, parcă ar fi un paravan de sticlă moale între noi. Ne putem atinge, dar nu ne putem vorbi. Uite, iar norii roz și galbeni și cineva mă poartă în brațe spre o lumină, e o lumină vie care știe-totul. Când sunt aici, în lumea asta, dispăre frica și durerea, mi-e tare bine, dar nu știu a cui lume e, oricum, pământeni n-am văzut pe aici.

Spitalul, din nou? Nu suntem acasă, draga mea, e un alt oraș, încearcă mama să-mi explice, ești bolnavă, da, a venit vacanța de vară. Tata nu s-a dus în Germania, poate o să meargă mama, dar promit că, după ce te faci bine, o să cumpărăm rolele, numai să te faci bine. Nu e mult până atunci. Acum vedeam că perfuziile multe nu sunt transparente, nu mai picură un fel de apă dintr-o pungă, ci poartă sânge în cablurile lor. Și un aparat mare, cu o mie de butoane, huruie la urechile mele. Se învârt tot felul de oameni prin jur, eu nu cunosc pe nimeni, apoi o fată cu un neg lângă nas, zâmbind tot timpul și vorbind *nu-știu-ce*, a scos perfuziile acelea cu sânge și mi-a pansat pieptul până spre gât, zice că e un cateter când întreb ce e cablul acela înfipt în mine. Mergem acasă? o întreb pe mama bucuroasă. Nu, nu încă, vei mai face câteva tratamente și după aceea vedem. Dar nu duce până la capăt explicațiile, eu mă gândesc iar la role, dar mi se strânge stomacul și, în timp ce vomit într-o găleată murdară, pe care mi-o ține fata care zâmbește fără sens și vorbește *nu-știu-ce*, simt că iar amețesc și mă pornesc cu rolele zburând printre crengile

unor margarete ce crescuseră mari cât brazii în curtea blocului din vecini; Alina îmi striga să nu-mi scot pansamentele, că o să curgă tot sângele prin cateter, eu râdeam de mă prăpădeam, ea mă ajungea din urmă și îmi scutura capul într-o parte și alta și ne bucuram amândouă că va porni îndată ploaia, iar noi ne vom ascunde în râpa de sub deal, acolo vom face desene cu rochii de păpuși, până spre seară. Are și o revistă cu modele noi. Daaarriaaa! – țipa ea, nu țipa că te aud, Daaarriaaa! – țipa ea, dar era vocea mamei și eram în pat în orașul acela străin, cum zicea ea că se numește?, nu mai știu, lasă-mă, mamă, visam frumos cu desenele Alinei, dar ea nu aude ce spun și îmi udă fruntea și plânge. Doamne, fata aceea cu neg și zâmbind fără rost a îmbătrânit de tot, stă în patul de alături și se uită la mine curioasă, ridicată într-un cot, chiar așa stă, ca o coțofană într-un picior.

joi, 1 noiembrie

Am aflat într-o după-masă, când mama ieșise pentru câteva minute din salon, iar eu eram suficient de trează ca să pot reține ce mi se spune, am aflat un lucru teribil: perfuziile acelea cu sânge se numesc dializă și va trebui să le fac toată viața, dacă vreau să trăiesc. Dacă nu le fac, voi muri. Așa mi-a spus bătrâna din patul de alături, bătrâna aceea care semăna cu o coțofană, chiar dacă nu se ridica într-un cot. Am crezut că visez și am vrut să mă întorc la celălalt vis, cu rolele, că acela cu norii și lumina nu era vis, acolo nu puteam merge oricând

voiam, dar nu mai era chip de-a mai visa. Nu puteam deloc să-mi readuc în minte *senzația* – nici culoarea lor, nici cum se leagă strâns-strâns pe gleznă, nici cum zbor prin oraș cu ele, cum ne ascundem cu Alina sub râpa dealului din spatele caselor ca să desenăm rochii pentru păpuși. Data trecută își adusese culorile noi primite din străinătate, erau 24, le număram ori de câte ori le puneam înapoi în cutie – deși, chiar nenumărate, s-ar fi văzut dacă lipsea vreuna.

Taci, babo! îmi venea să urlu către coțofana de alături, piață rea ce ești, poate că te bucuri de prostiile ce mi le îndrugă, da' de unde să le știi tu pe toate? Că nici mama nu mi-a spus prostii dintr-astea ca să mă sperie măcar, dar oricum nu aveam glas și nu mă auzea nimeni. Așa că bătrâna continua tânguindu-se de boala ei, de boala mea, dar mai mult vorbea că de trei ori pe săptămână mie tot o să-mi schimbe sângele, asta e viața mea de acum înainte. Nu m-am speriat prea tare, știam că mai există viață și *acolo* unde merg când nu mai știu ce se întâmplă cu mine, o să-i povestesc mamei, ca să nu mai plângă, dar uit așa repede tot ce văd *acolo*.

Mi se păru deodată că bătrâna ca o coțofană cu un neg pe obraz zbură pe pervazul geamului și apoi în copacul ale cărei crengi se vedeau de aici. Mă bucuram că a plecat, hușșș, coțofano! Nu spusei nimic cu voce tare, dar mama, intrând în salon, a văzut că plânseam și s-a speriat; când era veselă că în sfârșit m-am trezit și mi-e mai bine, când speriată iarăși de șoaptele că voi face dializă toată viața. N-ooo să fie așa, Daria mamii, nu, că o să-ți faci transplant de rinichi și te faci